

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра стоматології післядипломної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

декан стоматологічного факультету

Євген КОСТЕНКО

Євген Костенко «23» червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

циклу спеціалізації за фахом

«Стоматологія»

Галузь знань 22 “Охорона здоров'я”

Спеціальність 221 “Стоматологія”

Робоча програма циклу спеціалізації за фахом «Стоматологія» галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальність 221 “Стоматологія”.

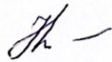
Розробники:

Жеро Н.І. – в.о. завідувач кафедри стоматології післядипломної освіти, кандидат медичних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри стоматології післядипломної освіти

Протокол від “13 ” червня 2022 року № 10

В.о. завідувач кафедри

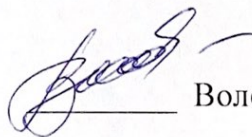

Наталія ЖЕРО

Робоча програма схвалена на засіданні навчально-методичної комісії стоматологічного факультету ДВНЗ “Ужгородський національний університет”

Протокол від “23” червня 2022 року № 10

Голова навчально-методичної комісії
стоматологічного факультету
“23” червня 2022 року

Володимир МЕЛЬНИК

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
ЦИКЛУ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ЗА ФАХОМ
«Стоматологія»

Тривалість навчання — 468 годин.

Форма підвищення кваліфікації – очна, вечірня; дистанційна.

Мета: оволодіння, оновлення та поглиблення спеціальних фахових, науково-методичних, практичних компетентностей, у тому числі вивчення сучасних та світових протоколів у сфері терапевтичних підходів лікування зубів, а також вітальної терапії пульпи.

№	Тема заняття	Кількість навчальних годин			
		Лекції	Семін. заняття	Практ. заняття	Разом
1	Організація стоматологічної допомоги населенню	-	-	4	4
2	Клінічна анатомія, оперативна хірургія	-	-	6	6
3	Діагностика хвороб органів порожнини рота	-	-	6	6
3	Амбулаторне знеболювання в стоматології	-	2	10	12
4	Діагностика та допомога в невідкладних станах	-	2	10	12
5	Карієс зубів	4	2	10	16
6	Захворювання пульпи	-	4	18	22
7	Захворювання періодонта	-	4	18	22
8	Ендодонтія	-	-	6	6
9	Некаріозні ураження зубів. Діагностика, лікування та профілактика	-	-	8	8
10	Пломбувальні матеріали	-	2	10	12
11	Захворювання пародонта	4	2	20	26
12	Захворювання слизової оболонки порожнини рота	4	4	28	36
13	Фізичні методи діагностики і лікування в стоматології	2	2	64	68
14	Основні методи амбулаторного хірургічного лікування стоматологічних захворювань	2	2	64	68
15	Злоякісні утворювання ЩЛД	2	2	20	24
16	Вибрані питання ортопедичного лікування патології жувальної системи	2	2	52	56
17	Зубощелепні аномалії. Деякі питання ортодонтії.	2	2	24	28
18	Профілактика стоматологічних захворювань	2	2	16	20
	Разом	22	32	342	396
	Іспит				6
	Додаткові програми				

1.Організація невідкладної медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях		2	4	6
2.Туберкульоз	2	4		6
3.СНІД та вірусні гепатити	2	4	6	12
4.Радіаційна медицина	2	4		6
5.Клінічна фармакологія	2	4		6
6.Військово-медична допомога	10	12	2	24
7.Протидія насильству в сім'ї	6			6
Всього				468

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ЗА ФАХОМ
«Стоматологія»

		Назва розділу, теми
Розділ	Тема	
1	2	3
01	01.00	Організація стоматологічної допомоги населенню
	01.01	Структура організації стоматологічної служби України
	01.02	Санітарно-гігієнічні вимоги до стоматологічного кабінету
	01.03	Обладнання стоматологічного кабінету
	01.04	Стоматологічна допомога сільському населенню
02	02.00	Діагностика хвороб органів порожнини рота
	02.01	Схема обстеження стоматологічного пацієнта
	02.02	Клінічні методи обстеження
	02.03	Додаткові методи обстеження
	02.04	Функціональні методи обстеження
	02.05	Рентгенологічне обстеження
03	03.00	Амбулаторне знеболювання в стоматології
	03.01	Вимоги до місцевих анестетиків
	03.02	Мандибулярна анестезія
	03.03	Ментальна анестезія
	03.04	Анестезія щічного нерва
	03.05	Анестезія язикового нерва
	03.06	Інфраорбітальна анестезія
	03.07	Туберальна анестезія
	03.08	Різцева анестезія
	03.09	Піднебінна анестезія
04	04.00	Діагностика та допомога в невідкладних станах
	04.01	Непритомність
	04.02	Колапс
	04.03	Шок
	04.04	Анафілактичний шок
	04.05	Гостра недостатність дихання
	04.06	Серцево-легенева реанімація
05	05.00	Карієс
	05.01	Початковий карієс
	05.02	Поверхневий карієс
	05.03	Середній карієс

	05.04	Глибокий карієс
	05.05	Ремінералізуюча терапія карієсу
06	06.00	Хвороби пульпи
	06.01	Функції пульпи
	06.02	Пульпа постійних зубів
	06.03	Класифікація пульпіту
	06.04	Пульпотомія
	06.05	Пульпектомія
	07	07.00
07.01		Класифікація періодонтиту
07.02		Клініка, діагностика гострого періодонтиту
07.03		Клініка, діагностика хронічного періодонтиту
07.04		Загострення хронічного періодонтиту
08.04		Лікування періодонтиту
08	08.00	Матеріали для ірригації кореневих каналів
	08.01	Силери
	08.02	Філери
09	09.00	Ендодонтія
	09.01	Класифікація некаріозних уражень
	09.02	Гіпоплазія
	09.03	Флюороз
	09.04	Недосконалий амелогенез
	09.05	Недосконалий дентиногенез
	09.06	Одонтодисплазія
	09.07	Мармурова хвороба
	09.08	Синдроми з порушенням зубощелепної системи
	09.09	Травматичні ушкодження
	09.10	Некроз твердих тканин зубів
	09.11	Стирання твердих тканин зубів
	09.12	Клиноподібний дефект
	09.13	Ерозія твердих тканин зубів
	09.14	Дисколорити
		09.15
09.16		Гіперестезія
10	10.00	Пломбувальні матеріали
	10.01	Класифікація пломбувальних матеріалів

	10.02	Стоматологічні цементи
	10.03	Композитні матеріали
	10.04	Компомери
	10.05	Амальгами
11	11.00	Хвороби пародонта
	11.01	Класифікація хвороб пародонта
12	12.00	Хвороби слизової оболонки порожнини рота
	12.01	Особливості анатомо-гістологічної будови СОПР
	12.02	Функції СОПР
	12.03	Елементи ураження СОПР
	12.04	Систематика захворювань СОПР
13	13.00	Фізичні методи діагностики і лікування в стоматології
	13.01	ЕОД
	13.02	Гальванізація і електрофорез
	13.03	УФО
	13.04	Франклінізація
	13.05	Лазерна терапія

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ
ДЛЯ ЦИКЛУ СТАЖУВАННЯ ЗА ФАХОМ
«Стоматологія»**

- 1) Структура організації стоматологічної служби України
- 2) Санітарно-гігієнічні вимоги до стоматологічного кабінету
- 3) Обладнання стоматологічного кабінету
- 4) Стоматологічна допомога сільському населенню
- 5) Схема обстеження стоматологічного пацієнта
- 6) Клінічні методи обстеження
- 7) Додаткові методи обстеження
- 8) Функціональні методи обстеження
- 9) Рентгенологічне обстеження
- 10) Вимоги до місцевих анестетиків
- 11) Мандибулярна анестезія
- 12) Ментальна анестезія
- 13) Анестезія щічного нерва

- 14) Анестезія язикового нерва

- 15) Інфраорбітальна анестезія

- 16) Туберальна анестезія

- 17) Ріzscheва анестезія

- 18) Піднебінна анестезія

- 19) Непритомність
- 20) Колапс
- 21) Шок
- 22) Анафілактичний шок
- 23) Гостра недостатність дихання
- 24) Серцево-легенева реанімація
- 25) Початковий карієс
- 26) Поверхневий карієс
- 27) Середній карієс
- 28) Глибокий карієс
- 29) Ремінералізуюча терапія карієсу
- 30) Функції пульпи

- 31) Пульпа постійних зубів
- 32) Класифікація пульпіту
- 33) Пульпотомія
- 34) Пульпектомія
- 35) Класифікація періодонтиту
- 36) Клініка, діагностика гострого періодонтиту

- 37)Клініка, діагностика хронічного періодонтиту
- 38)Загострення хронічного періодонтиту
- 39)Лікування періодонтиту
- 40)Силери
- 41)Філери
- 42)Класифікація некаріозних уражень
- 43)Гіпоплазія
- 44)Флюороз
- 45)Недосконалий амелогенез
- 46)Недосконалий дентиногенез
- 47)Одонтодисплазія
- 48)Мармурова хвороба
- 49)Синдроми з порушенням зубощелепної системи
- 50)Травматичні ушкодження
- 51)Некроз твердих тканин зубів
- 52)Стирання твердих тканин зубів
- 53)Клиноподібний дефект
- 54)Ерозія твердих тканин зубів
- 55)Дисколорити
- 56)Вибілювання
- 57)Гіперестезія
- 58)Класифікація пломбувальних матеріалів
- 59)Стоматологічні цементи
- 60)Композитні матеріали
- 61)Компомери
- 62)Амальгами
- 63)Класифікація хвороб пародонта
- 64)Особливості анатомо-гістологічної будови СОПР
- 65)Функції СОПР
- 66)Елементи ураження СОПР
- 67)Систематика захворювань СОПР
- 68)ЕОД

69)Гальванізація і електрофорез

70)УФО

71)Франклінізація

72)Лазерна терапія

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1)Данилевський М.Ф., Борисенко А.В., Політун А.М., Сідельникова Л.Ф., Несин А.Ф. Терапевтична стоматологія. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис. Т.2. – Київ: Медицина, 2010. - 544 с.
- 2)Терапевтична стоматологія: учебник; в 4 т. – Т2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис / Н.Ф.Данилевський, А.В.Борисенко, А.М.Політун и др.; под ред проф. А.В.Борисенко. – К.: Медицина, 2010. – 544 с.
- 3)Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації у двох томах / За ред. проф.А.К.Ніколішина. – Т.2. – Полтава: Диосвіт, 2007. – 280 с.
- 4)Николаев А.И., Цепов Л.М., Михеева Е.А. Санитарно-гигиенический режим в терапевтических стоматологических кабинетах (отделениях). – М.: МЕДпресс-информ, 2010. – 240 с.
- 5)Методи обстеження хворого, карієс, пульпіт, періодонтит, стоматологічні вогнищевозумовлені захворювання / Данилевський М.Ф., Борисенко А.В., 14 Антоненко М.Ю. та ін.. - К.: Медицина, 2010. с - 47-222.
- 6)Вайндрух С.А. Основи рентгендіагностики у стоматології: учб. посібник / С.А. Вайндрух - К.: Держ. мед. видав. УРСР. - 1962. -215 с.
- 7)Кльомін В.А. Комбіновані зубні пломби / В.А. Кльомін, А.В. Борисенко, П.В. Іщенко: навчальний посібник. - Харків: Фарматек. - 2010. - 335 с.
- 8)Ковальов Є.В. Періодонтит: навчальний посібник / Є.В. Ковальов, М.А. Шундрік, І.Я. Марченко. - Полтава, 2004. - 161 с.
- 9)Ковальов Є.В. Пульпіт. Патоморфологія. Клініка. Лікування: учбов. посібник / Є.В. Ковальов, В.М. Петрушанко, А.І. Сидорова. - Полтава, 1998.- 119 с.
- 10)Ковальов Є.В. Обстеження хворого та діагностика одонтопатології в клініці терапевтичної стоматології: навчально-методичний посібник / Є.В. Ковальов, І.Я. Марченко, М.А. Шундрік. - Полтава, 2005. - 124 с.
- 11)Куроєдова В.Д., Коршенко В.О., Денисенко В.В. Проблеми ВІЛ/СНІДу в стоматології. - Полтава, 2010. - 96 с.
- 12)Марченко О.І. Клініка і лікування періодонтитів / О.І. Марченко. - К.: Здоров'я, 1958. - 156 с.
- 13)Мащенко І.С. Лікування і профілактика карієсу зубів: навчальний посібник / І.С.Мащенко, Т.П. Кравець. - Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2003.-307с.
- 14)Мельничук Г.М. Практична одонтологія: курс лекцій із карієсу та некаріозних уражень зубів, пульпіту і періодонтиту: навчальний посібник / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. - Івано-Франківськ, 2003. - 392 с.
- 15)Наказ МОЗ України від 03.05.2001 р. №168 “Про оптимізацію диспансеризації населення на етапі реформування системи охорони здоров'я в Україні”.
- 16)Практикум з терапевтичної стоматології (фантомний курс): навч. посібник / [М.Ф. Данилевський, А.П. Грохольський, А.М. Політун та ін.] / За ред. М.Ф. Данилевського - Львів: Світ, 1993. - 184 с.
- 17)Терапевтична стоматологія: обладнання та інструментарій / [В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, В.В. Материнський, О.П. Кобри н: навчальний посібник. - Івано-Франківськ, 2002. - 95 с.

- 18) Беєр Р. Ілюстрований довідник з ендодонтії / Рудольф Беєр, Міхаель А. Бауман, Андрей М. Кельбаса ; Пер. з нім.; За ред. Є.О. Волкова. – М.: МЕДпресс-информ, 2008. – 240 с.
- 19) Клітинська О.В., Зорівчак Т.І., Гасюк Н.В.. Особливості лікування гострого пульпіту тимчасових зубів з урахуванням стадії їх розвитку // Україна. Здоров'я нації. 2019. № 1 (54), - С.145-148.
- 20) Журнали «Дентарт», «Стоматологія», «Новини стоматології», «Сучасна стоматологія» за 2018-2020 роки.
- 21) Arrov P. Prevalence of developmental enamel defects of the permanent molars among school children in Western Australia / P. Arrov // Dent. J. – 2008. – № 53. – P. 250–259.
- 22) Browne D. Fluoride metabolism and fluorosis / D. Browne, H. Whelton, D. O'Mullane // J. Dent. – 2005. – Vol. 33 (3). – P. 177–186.
- 23) The prevalence of demarcated opacities in permanent first molar in group of Swedish children / B. Jalevik, G. Klingberg, L. Barregard, J. T. Noren // Acta. Odontol. Scand. – 2002. – № 59. – P. 255–260.
- 24) Алимский А. В. Взаимосвязь флюороза, кариеса зубов и аномалий зубочелюстной системы / А. В. Алимский, А. Я. Долгоаршинных // Вісник стоматології. – 2005. – № 4. – С. 58–60.
- 25) Амосова Л. І. Клініко-лабораторне обґрунтування застосування “Кальцексу” для лікування початкових форм флюорозу зубів у дітей : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук : спец 14.01.22 «Стоматологія» / Л. І. Амосова. – Полтава, 2001. – 17 с.
- 26) Безвушко Е. В. Динаміка розповсюдженості флюорозу зубів, обумовлена високим вмістом фтору та солей важких металів / Е. В. Безвушко // Вісник стоматології. – 2003. – № 1. – С. 61–63.
- 27) Безвушко Е. В. Особливості поширеності та клінічних проявів некаріозних уражень зубів / Е. В. Безвушко // Український стоматологічний альманах. – 2010. – № 2, т. 2. – С. 7–10.
- 28) Беляев В. В. Фториды питьевой воды и флюороз зубов у детского населения Тверской области. // Актуальные вопросы фармакологии : сб. науч. трудов ММСИ. – 1999. – С. 131–133.
- 29) Боровский Е. В. Терапевтическая стоматология. М.: Медицина, 1998. – 735 с.
Грошиков М. И. Некаріозные поражения тканей зуба. – М.: Медицина, 1985. – 170 с.
Давыдов Б. Н. Содержание в сыворотке крови, экскреция и почечный клиренс фторидов у детей в возрасте 3-5 лет после однократного их приема per os как критерии риска развития кариеса и флюороза зубов / Б. Н. Давыдов, Ю. Н. Боринский, В. А. Беляев // Стоматология детского возраста и профилактика. – 2006. – № 1-2. – С. 90–93.
- 30) Деркач И.И. Влияние профессиональных вредностей стекольного производства на состояние твердых тканей зубов и пародонта // Вопросы экспериментальной и клинической медицины: Сб. ст. – Донецк, 1999. – Вып. 3, Т.1. – С. 41-44.
- 31) Деркач И.И., Осипенкова Т.С., Пиляев А.Г. Влияние производственных условий на состояние органов полости рта рабочих Лисичанского стекольного завода // Вопросы экспериментальной и клинической стоматологии: Сб. науч. тр. – Харьков:

